

“No-deal Brexit”... ความเสี่ยงที่มาพร้อมกับโอกาส

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ในช่วงเดือนที่ผ่านมา กระแส Brexit เริ่มกลับมาร้อนแรงอีกครั้ง เมื่อใกล้จะถึงการประชุม EU Summit ในวันที่ 18 ต.ค. 2561 ซึ่งถือเป็นเส้นตายเดิมที่ UK และ EU คาดไว้วางใจว่าจะหาข้อสรุปร่วมกันได้แล้ว แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้าชัดเจน จนทำให้กระแสการแยกตัวแบบไร้ข้อตกลง (No-deal Brexit) มีความเป็นไปได้มากขึ้น แม้แต่รัฐบาลอังกฤษยังได้ออกประกาศให้ภาคธุรกิจและประชาชนเตรียมพร้อมหากต้องออกจาก EU แบบไร้ข้อตกลง ทั้งนี้ การแยกตัวแบบ No-deal Brexit ถือว่ามีความรุนแรงกว่าการแยกตัว 2 รูปแบบเดิมที่หลายฝ่ายคาดไว้ก่อนหน้านี้ทั้ง Soft Brexit (ยังเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน และแรงงานได้อย่างเสรีแต่มีข้อจำกัดบางประการเท่านั้น) Hard Brexit (ถูกตัดสิทธิจากการเปิดเสรีเต็มทั้งหมด แต่ยังมีเปิดโอกาสให้เจรจาทำข้อตกลงการค้าในรูปแบบอื่นได้หลังวันที่ 29 มี.ค. 2562 จนกว่าจะพินิจสมาชิกภาพอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 ม.ค. 2564) ซึ่งการแยกตัวแบบ No-deal Brexit เป็นการแยกตัวแบบเด็ดขาดและทันทีหลังวันที่ 29 มี.ค. 2562 โดยปราศจากข้อตกลงใดๆ ซึ่งจะทำให้การค้าการลงทุนและการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีระหว่าง UK และ EU ที่มีมานานกว่า 40 ปียุติลงทันที โดย IMF คาดว่าหากเกิด No-deal Brexit จะทำให้เศรษฐกิจ UK และ EU ลดขนาดลง 3.9% และ 1.5% ตามลำดับในอีก 10 ปีข้างหน้าเมื่อเทียบกับกรณีที่เจรจากันได้ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาผลกระทบต่อไทยแล้วอาจเกิดได้ทั้งความเสี่ยงและโอกาสใน 2 มิติ ดังนี้

ความเสี่ยง ด้านการค้า ในระยะสั้นการส่งออกของไทยอาจได้รับผลกระทบจากกำลังซื้อของชาว UK และ EU ที่ลดลง โดยคาดว่าหากส่งออกไป UK อาจได้รับผลกระทบมากกว่า เนื่องจากเงินปอนด์มีแนวโน้มอ่อนค่ามากกว่าเงินยูโรจากเศรษฐกิจ UK ที่จะถูกกระทบมากกว่าจากค่าแพงภาษีที่จะเกิดขึ้น เพราะการค้าของ UK ที่พึ่งพา EU ถึงกว่า 50% ขณะที่การค้าของ EU พึ่งพา UK เพียง 5% เท่านั้น ด้านอัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินทั่วโลกรวมทั้งเงินบาทมีแนวโน้มผันผวนมากขึ้น จากทิศทางการค้าเน้นนโยบายการเงินที่อาจเปลี่ยนไป โดยเฉพาะธนาคารกลางอังกฤษ (BOE) และธนาคารกลางยุโรป (ECB) ที่อาจชะลอแผนการใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวดอย่างในปัจจุบันหากเกิด No-deal Brexit ล่าสุด BOE เพิ่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเมื่อเดือนสิงหาคม ขณะที่ ECB มีแผนจะยุติมาตรการ QE ปลายปีนี้และอาจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยในอีก 1-2 ปีข้างหน้า

โอกาส ด้านการค้า การแยกตัวแบบ No-deal Brexit จะทำให้ UK กลายเป็นประเทศที่ไม่มีข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศใดเลย ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มโอกาสให้ไทยสามารถเจรจาทำ FTA กับ UK ได้ง่ายขึ้น เนื่องจาก UK จำเป็นที่ต้องเร่งทำข้อตกลงกับประเทศคู่ค้าเดิมให้ได้เร็วที่สุดเพื่อเลี่ยงค่าแพงภาษี นอกจากนี้ การที่หลายบริษัทที่เคยใช้สิทธิประโยชน์จากระบบตลาดเดี่ยว (Single Market) และสหภาพศุลกากร (Custom Union) มีแนวโน้มย้ายฐานการผลิตออกจาก UK ไปประเทศอื่นๆ ใน EU มากขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า อาทิ ฮังการี โปแลนด์ โรมาเนีย เป็นต้น จะทำให้เกิดการกระจายรายได้และกำลังซื้อไปยังประเทศอื่นๆ ในยุโรปมากขึ้นแทนที่จะกระจุกตัวอยู่ที่ UK ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับ 2 ในยุโรป ปัจจัยดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ส่งออกไทยมีทางเลือกมากขึ้นในการกระจายตลาดไปสู่ตลาดเกิดใหม่อื่นๆ ในยุโรป ด้านการลงทุน ถือเป็นโอกาสที่ดีในการเร่งดึงดูดนักลงทุนจากทั้ง UK และ EU ให้เข้ามาลงทุนในไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ไทยมี Supply Chain แข็งแกร่งและเป็นอุตสาหกรรมที่เคยใช้ UK เป็นฐานการผลิต อาทิ รถยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงซึ่งไทยให้สิทธิประโยชน์อย่างมากสำหรับการลงทุนในพื้นที่ EEC ขณะเดียวกันก็ถือเป็นจังหวะที่ดีของนักลงทุนไทยที่จะเข้าไปลงทุนหรือซื้อกิจการที่ยังมีศักยภาพเติบโตในอนาคตทั้งใน UK และ EU ในช่วงที่ค่าเงินของทั้งสองภูมิภาคอ่อนค่าลงมากเพื่อกระจายธุรกิจและฐานลูกค้าไปยังตลาดใหม่ๆ ในยุโรปมากขึ้น

สุดท้ายนี้ ไม่ว่าบทสรุปของ Brexit จะออกมาในรูปแบบใด ผู้ประกอบการไทยก็ควรเตรียมเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากการส่งออกและอัตราแลกเปลี่ยนที่มีแนวโน้มผันผวนมากขึ้น ขณะเดียวกันก็อาจเตรียมเงินทุนให้เพียงพอเพื่อหาช่องทางและสร้างโอกาสจากช่องว่างทางการค้าการลงทุนใหม่ๆ ในเวลาที่เหมาะสมให้ได้ก่อนคู่แข่ง